TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN M'ĐRẮK** TỈNH ĐĂK LĂK	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập -Tự do -Hạnh phúc**
Số: 01/2023/QĐST-VDS	*M'Đrăk, ngày 29 tháng 3 năm 2023*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN M'ĐRĂK, TỈNH ĐĂK LĂK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Thế Dương

Thư ký phiên họp: Ông Vũ Văn Hoàng - Thư ký Tòa án nhân dân huyện M'Đrăk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện M'Đrăk tham gia phiên họp: Ông Y Gon Niê - Kiểm sát viên.

Ngày 29 tháng 3 năm 2023, tại Hội trường Tòa án nhân dân huyện M'Đrăk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 19/2023/TLST-VDS ngày 02 tháng 3 năm 2023 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp số 18/2023/QĐST-VDS ngày 21 tháng 3 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Lê Thị Đ sinh năm 1951. Địa chỉ: Tổ dân phố 1, thị trấn M, huyện M, tỉnh Đ. Có mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Bà Lê Thị Ngọc O sinh năm 1975. Địa chỉ: Tổ dân phố 1, thị trấn M, huyện M, tỉnh Đ. Vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

* Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, bà Lê Thị Đ trình bày:

Bà Lê Thị Ngọc O là con của bà Lê Thị Đ. Năm bà O 18 tuổi, bà O bị ngã xe đạp, từ đó bà O bị mắc bệnh tâm thần, được gia đình điều trị ở nhiều Bệnh viện nhưng không khỏi. Hiện tại, bà O không nhận thức, không làm chủ được hành vi, mọi sinh hoạt của bà O đều do bà Đ phải hỗ trợ. Bà O có giấy xác nhận khuyết tật và hàng tháng được nhận tiền trợ cấp xã hội. Vì vậy, bà Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố bà O là người mất năng lực hành vi dân sự.

** Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện M'Đrăk phát biểu ý kiến:* Quá trình giải quyết việc dân sự từ khi thụ lý đến khi mở phiên họp, Thẩm phán, Thư ký và đương sự đã thực hiện theo đúng trình tự quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Việc bà Lê Thị Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị Ngọc O là người mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở chấp nhận. Đề nghị Tòa án nhân dân huyện M'Đrăk chấp nhân đơn yêu cầu của bà Lê Thị Đ, tuyên bố bà Lê Thị Ngọc O là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện M'Đrăk nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật: Bà Lê Thị Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị Ngọc O là mất năng lực hành vi dân sự. Bà O có nơi cư trú tại tổ dân phố 1, thị trấn M, huyện M, tỉnh Đ. Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, yêu cầu của bà Đ thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện M'Đrăk.

[2] Về nội dung vụ việc:

Theo biên bản xác nhận, xác minh của hàng xóm và tổ trưởng tổ dân phố nơi bà Lê Thị Ngọc O sinh sống ở tổ dân phố 01 thị trấn M, đều xác nhận bà O bị bệnh tâm thần, không làm chủ được hành vi. Ngày 09 tháng 3 năm 2023 Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk ban hành Quyết định số 14/2023/QĐ –TA về trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên, giám định sức khỏe, bệnh tật, năng lực hành vi dân sự của bà Lê Thị Ngọc O. Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 44/KLGĐ ngày 21 tháng 3 năm 2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận đối với bà O như sau:

- Về y học: Hiện tại bà O bị bệnh tâm thần phân liệt thể di chứng (F20.5-ICD10).

- Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Hiện tại bà O mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định "1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.". Do đó, bà Lê Thị Đ là mẹ của bà O có đơn yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố bà O mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, nên cần chấp nhận.

[3] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Lê Thị Đ là người cao tuổi và thuộc diện hộ nghèo, nên được miễn toàn bộ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 372, Điều 376, Điều 377 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội:

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Lê Thị Đ:

Tuyên bố bà Lê Thị Ngọc O sinh năm 1975, địa chỉ: Tổ dân phố 1, thị trấn M, huyện M, tỉnh Đ, là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Lê Thị Đ được miễn toàn bộ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự là 300.000 đồng.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Kể từ ngày Tòa án ra quyết định, người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo, Viện Kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày; Viện Kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày.

THẨM PHÁN

CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Nguyễn Thế Dương

***Nơi nhận*:**
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND huyện M'Đrắk;
- Chi cục T.H.A dân sự huyện M'Đrắk;
- Đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ việc.